

BESIGHEIDSTUDIES

GRAAD 11

Olimpiade Vraestel

Ronde Een

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 10 Mei 2023

Instruksies

1. Vul antwoorde in op die ANTWOORDBLAD.
2. Onthou om jou persoonlike inligting volledig in te vul op die ANTWOORDBLAD.
3. Die ANTWOORDBLAD het 4 afdelings, maak seker dat jy die korrekte vak kies.
4. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde (A B C D)
Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
5. Sterkte!

GRAAD 11

BESIGHEIDSTUDIES

INVLOEDE OP EN BEHEERFAKTORE WAT BESIGHEIDSOMGEWINGS BEÏNVLOED

- Volgens die tipies hiërgiese rangskikking van die gesagslyne, word die organisasie op grond van gespesialiseerde funksionele areas in kleiner groepe verdeel.
  - Funksionele organisasiestruktuur.
  - Lyn organisasiestruktuur.
  - Lyn - en personeel organisasiestruktuur.
  - Matriks organisasiestruktuur.
- Engen en Woolworths is voorbeelde van ____
  - funksionele areas.
  - tussengangers.
  - mededingers.
  - strategiese alliansies.
- Watter een van die volgende scenario's word nie beskou as 'n uitdaging van die markomgewing waarin Woolworths bedryf word nie?
  - 'n Advertiseveldtog deur Pick n Pay wat sy gesamentlike onderneming met Discovery Health bevorder om gesonde eetgewoontes aan te moedig.
  - Gebrek aan kommunikasie tussen topvlakbestuur en laervlakbestuur oor 'n nuwe salarisstruktuur.
  - Veranderinge in die demografiese struktuur van die teikenmark.
  - Gewilligheid van verskaffers om veranderinge in die prys van grondstowwe te onderhandel.
- Evalueer of die volgende uittreksel as 'n Missie- of Visie verklaring geklassifiseer word.

Ons opvoedkundige organisasie samel fondse in wat nodig word om veilige, goeie gehalte skole in minderbevoorregte gemeenskappe te skep sodat elke kind toegang het tot die gehalte onderwys wat hulle verdien. Ons organisasie sal ons missie voortsit totdat ons die lewens van elke kind wêreldwyd aangeraak het en hulle toegang het tot hoë-gehalte onderwys, sodat hulle oor die nodige kennis en vaardighede beskik om veranderingsmakers (change makers) in hul gemeenskappe te wees.

  - Gekombineerde missie- en visie verklaring.
  - Visie verklaring.
  - Missie verklaring.
  - Geen van bogenoemde nie.

UITDAGINGS IN BESIGHEIDSOMGEWINGS

5. Die toestand van die _____ omgewing beïnvloed besigheidsbesluite oor aangeleenthede soos besteding, lenings en belegging in die _____.

- A kwaternêre; tersiêre
- B mikro; makro
- C primêre; sekondêre
- D makro; mikro

6. Op 1 April 2022 het die korporatiewe belastingkoers in Suid-Afrika ____

- A afgeneem tot 27%.
- B onveranderd gebly teen 28%.
- C toegeneem tot 29%.
- D toegeneem tot 30%.

7. Die aandeelpryse op die JEB word deur ____ bepaal.

- A vraag en aanbod
- B die Rand/Dollar wisselkoers
- C inflasie
- D aandelemakelaars

8. VOLHOUBARE VESELS

Ons werk saam met plaasboere om natuurlike habitate te help bewaar en herwin wat ons kan in ons materiaal. BETER KATOEN-INISIATIEF: Ons is 'n lid van die Better Cotton Initiative, wat boere help om hul lewensbestaan te verbeter terwyl omgewingstres verminder word.

Die uittreksel hier bo het 'n impak op 'n markfaktor en 'n makrofaktor. Identifiseer die TWEE faktore.

- I Verskaffer
- II Omgewing
- III Tegnologie
- IV Komplimentêre produkte

- A I en II
- B I en III
- C III en IV
- D II en III

9. 'n Mynwerkersvakbond en onderhandelaars by Impala Platinum was in gesprek/bedinging om 'n staking oor lone af te weer wat die wêreldpryse van die edelmetaal kon beïnvloed.

Die meeste stakings behels loononderhandelinge. Wat is die minimum loon tans in Suid-Afrika?

- A R21,69
- B R23,19
- C R20,35
- D R18,49

AANPASSING BY UITDAGINGS IN BESIGHEIDSOMGEWINGS

10. Wat noem ons beleggings wat beleggers beskerm teen die dalende koopkrag van geld as gevolg van inflasie?
- A Beer beleggings teen resessie.
  - B Bul beleggings.
  - C Beïnvloed beleggings.
  - D Verskansing teen inflasie.
11. Die mees waarskynlike impak van 'n resessie op Pick n Pay sal ____ wees.
- A 'n verhoging in lone
  - B 'n toename in afleggings
  - C 'n afname in dissiplinêre griewe
  - D 'n afname in bedingingsmag van werkgewers
12. Wat noem 'n mens die aktiwiteit waar jy iemand in 'n gesagsposisie probeer oorreed?
- A Invloed werf
  - B Netwerk
  - C Korrupsie
  - D Bedrog
13. Toe Rusland die Oekraïne aangeval het, het die Suid-Afrikaanse petrolprys tot nuwe rekordhoogtes gestyg. Dit het tot 'n hoër inflasiekoers aanleiding gegee. Hoe kan 'n plaaslike organisasie hierdie uitdaging oorkom?
- A Sluit die besigheid tydelik totdat die petrolprys beter is.
  - B Voeg die bykomende vervoerkoste by die verkoopprijs, sodat die kliënt die ekstra koste dek.
  - C Stop alle KSV-projekte totdat die oorlog geëindig het.
  - D Soek 'n plaaslike verskaffer wat 'n soortgelyke produk teen 'n soortgelyke prys bied.
14. Wat noem ons besigheidstransaksies waarin die eienaarskap van maatskappye, ander besigheidsorganisasies of hul bedryfseenhede oorgedra word na of gekonsolideer word met 'n ander maatskappy?
- A Oorname
  - B Alliansies
  - C Samesmelting
  - D Tussengangers

IMPAK EN UITDAGINGS VAN HEDENDAAGSE/KONTEMPORÊRE SOSIO-EKONOMIESE KWESSIES OP BESIGHEIDSBEDRYWIGHED

15. 'n Simbool, woord of woorde wat volgens die wet geregistreer of ingestel is en gebruik word as verteenwoordiging van 'n maatskappy of produk.
- A Kopiereg
  - B Handelsmerk
  - C Patent
  - D Slagspreuk

16. Hierdie Wet reguleer die organisatoriese regte van vakbonde en bevorder en fasiliteer kollektiewe bedinging in die werkplek en op sektorale vlak.

Bogenoemde stelling is die doelwit van watter wetgewing?

- A Wet op Basiese Diensvoorwaardes.
  - B Wet op Vaardigheidsontwikkeling.
  - C Wet op Arbeidsverhoudinge.
  - D Wet op Verbruikersbeskerming.
17. Stats SA het berig dat die bevolking van Suid-Afrika 60,6 miljoen burgers is. Werkloosheid is op sy hoogste teen 34.2%. Hoeveel burgers is werkloos?
- A 20.72 miljoen
  - B 20.40 miljoen
  - C 19.32 miljoen
  - D 18.5 miljoen
18. Een van die grootste maatskaplike uitdagings wat hedendaagse Suid-Afrikaanse besighede in die gesig staar, is om _____ in die werkplek te bevorder.
- A menseregte
  - B gelykheid
  - C diversiteit
  - D al die bogenoemde
19. *Vind in reaksie op 'n staking plaas of om die werknemers te dwing om 'n eis van die werkgewer te aanvaar.*
- Watter industriële aksie beskryf hierdie stelling die beste?
- A Simpatie staking
  - B Uitsluiting
  - C Pikettering/Betooglinievorming
  - D Sloerstaking
20. Waarvoor staan die volgende afkorting vir die grootste vakbond in Suid-Afrika?
COSATU
- A Constitution of South African Trade Unions.
  - B Conciliation of South African Trade Unions.
  - C Congress of South African Trade Unions.
  - D Cooperation of South African Trade Unions.

SAKESEKTORE

21. Watter een van die volgende sektore dra die meeste tot Suid-Afrika se BBP by?
- A Vervaardiging
  - B Landbou
  - C Mynbou
  - D Konstruksie

22. Vul die ontbrekende inligting in: *FocusEconomics Consensus Forecast* paneellede projekteer dat BBP in 2023 na _____% sal uitbrei.
- A 0.9
  - B 1.2
  - C 1.4
  - D 2.5
23. Die volgende is 'n voorgestelde lys van besighede in die Primêre Sektor van die ekonomie:
1. Sappi
  2. Nedbank
  3. Aqua Monte Bottelering Aanleg
  4. De Beers
  5. I&J
- Kies die korrekte kombinasie:**
- A 1, 3 en 5
  - B 1, 2 en 5
  - C 1, 4 en 5
  - D 3, 4 en 5

WYSES OM 'N BESIGHEID EN MAATSKAPPYE AS 'N VORM VAN EIENAARSKAP TE BEKOM

24. Watter term beskryf die volgende definisie met betrekking tot vorme van eienaarskap die beste?
- 'n Besigheidspraktik waarin 'n onderneming 'n derde party huur om take uit te voer, bedrywighede te hanteer, of dienste vir die onderneming te lewer.
- A Alleenhandelaar
  - B Verhuring
  - C Franchising
  - D Uitkontraktering
25. Definieer die term "onbeperkte aanspreeklikheid" soos dit met vorme van eienaarskap verband hou.
- A Onbeperkte aanspreeklikheid beteken dat besigheidseienaars nie vir die skuld van hul besighede verantwoordelik is nie.
  - B Regsbevoegdheid om ooreenkomste of kontrakte aan te gaan.
  - C Onbeperkte aanspreeklikheid beteken dat besigheidseienaars vir hul besigheid se skuld verantwoordelik is.
  - D Geen regsbevoegdheid om ooreenkomste of kontrakte aan te gaan nie.

26. Watter van die volgende is nie 'n voorbeeld van 'n franchise nie?
- A KFC
  - B Wimpy
  - C Spar
  - D Starbucks
27. Voltooi die ontbrekende inligting in die onderstaande stelling:
- PNC Finansiële (PNC) het in 2019 'n _____ by die Sekuriteit en Uitrustings Kommissie ingedien waarin 'n nuwe uitreiking van skuld versoek is.
- A AVI
  - B Prospektus
  - C Aanvangstaat
  - D Akte van Inkorporasie
28. Wins wat in 'n privaat maatskappy gedeel word, staan bekend as ____
- A dividende betaal.
  - B kapitaal betaal.
  - C skuldbriewe betaal.
  - D geen van bogenoemde nie.
29. Hoeveel kos dit om 'n maatskappy te registreer?
- A R125
  - B R550
  - C R1 250
  - D R2 560
30. 'n Paar jaar gelede het jou aandelemakelaar jou adviseer om aandele in Ecomove Bpk te koop. Jy het baie geld in hierdie aandeel belê en 10% van die uitgereikte aandelekapitaal besit. A.g.v. kontantvloei-probleme is Ecomove deur die hof insolvent verklaar. As mede-eienaar van die besigheid kan jy ____
- A niks verloor nie.
  - B alles verloor, insluitend jou persoonlike besittings.
  - C die waarde van die aandele wat jy gekoop het verloor.
  - D slegs die bates wat ten tyde van die insolvensie in jou naam geregistreer was, verloor.